



ХАЛҚАРО ДЗЮДО ФЕДЕРАЦИЯСИ БИЛАН ИҚТИДОРЛИ СПОРТЧИЛАРНИ САРАЛАШ БОРАСИДА САМАРАЛИ ҲАМКОРЛИК КЕНГАЙТИРИЛАДИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев 27 февраль куни нуфузли “Катта дубулға” халқаро турнири доирасида мамлакатимизда бўлиб турган Халқаро дзюдо федерацияси раҳбари Мариус Визерни қабул қилди.



Мазкур йирик спорт ташкилоти билан мамлакатимизда дзюдо мактабини ривожлантириш ва ушбу якакураш турнири оммалаштириш борасидаги самарали ҳамкорликни янада кенгайтириши масалалари кўриб чикиди.

Таъъидлаш жоизки, ўзбекистон халқаро федерация фоалиятда фаол иштироз этимодга. 2022 йилда мамлакатимизда катталар ўртасида жаҳон чемпионати, ўтган йили ҳарбий хизматчилар ўртасида жаҳон бинринчлиги мувоффакияти ўтказилди. Париж шахрида бўлиб ўтган ёсти Олимпия ўйинларида Диёра Келдиёрова ўзбекистон тарихида илор дзюдо бўйича олтин медални кўлга киритди.

Федерация раҳбари Мариус Визер мамлакатимизда соглом турмуш тарзини оммалаштириш ва спортивнинг барча турнирларни ҳар томонламида кўллаб-куватлаш, ёшлар, айниқса, қизларни кент жалоб этиш, замонавий спорт инфраструктурасини яратиш борасида амалга ошириладиган кенг кўлумли ислоҳотларни юкори баҳолади.

Утрашувда спортчилар, мураббийлар ва ҳакамларни тайёрлашда федерациянинг техники кўмаги ва эксперт ёрдамини кенгайтириши, иқтидорларни саралашишниң самарали механизмини жорий қилиш масалаларига алоҳида эътибор қарартиди.

Бундан ташкири, мамлакатимиз ҳудудларида дзюдо бўйича халқаро мусобақаларни мунтазам ўтказиб бориши таклифи билдирилди.

Утрашув якунидаги ўзбекистон Президенти миллий дзюдо мактабини ривожлантиришга кўшган катта ҳиссаси учун Халқаро дзюдо федерацияси раҳбари Мариус Визерга давлатимизнинг ўқсан муюкофти — “Дўстлик” орденини топшириди.

ЎЗА

Ҳамкор ташкилотлар билан биргалиқда худудларда Рамазон ойини миллий анъана ва қадрингларга мос тарзда ўтказиша доир чорадайдиларни амалга оширисин.

Ушбу фазилатни ойда “Рамазон — саҳоват, бирдамлик ва бағрикенглик ойи” гояси асосида:

эҳтиёжмандар ҳамда илм-маърифат ўйлида изланаётган ёшларга ёрдам бериси бўйича ташабbusларни кўллаб-куватлашга;

оилавий ришталарни мустаҳкамлаш, маҳаллаларда ўзаро тушуниш ве ишонч мухитини кучайтириш ҳамда хурмал ва меҳр-оқибат қадрингларни тарарини этишга;

атрофий мухитни асрар, муқаддас қадамжо, зиёроттоҳ ва қабристанларни ободонлаштириш, кўччалар экишига ҳамда Рамазон ойи билан боғлиқ тадбирларда мөъёрга амал қилиши ва истроғарчиликка ўлуматларни алоҳида эътибор гирифтиришга;

1. 2025 йилда муборак Рамазон ойининг бошланшиши **1 марта** кунига тўғри келиши ҳақида ўзбекистон мусулмонлари идорасининг ахбороти маълумот учун қабул қилинадиган тарзидан ўтказиб берилсин.

2. Қоралгапистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳри ҳоҳимликлари Дин ишлари бўйича қўмита, Ижтимоий ҳимоя миллий агентлиги, ўзбекистон маҳаллалари ўюшмаси, ўзбекистон фахрийларининг ижтимоий фоалиятини кўллаб-куватлаш “Нуроний” жамгармаси ва бошча

4. Мазкур қарорнинг ижросини назорат қилиш ўзбекистон Республикаси Баш вазири А.Н.Арипов ва Ўзбекистон Республикаси Президентининг маслаҳатчиси Р.К.Давлетов зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикаси

Президентининг

ҚАРОРИ

МУБОРАК РАМАЗОН ОЙИННИ МУНОСИБ ТАРЗДА ЎТКАЗИШ ТЎҒРИСИДА

СУДЛАР ФАОЛИЯТИ ЯХШИЛАНАДИ, ОЧИҚЛИК ВА РАҶАМЛАШТИРИШ ЖАРАЁНИ ЖАДАЛЛАШТИРИЛАДИ

Президент Шавкат Мирзиёев 27 февраль куни суд фоалиятини янада яхшилаш, очиқлик ва раҷамлаштириш даражасини ошириш чора-тадбирлари юзасидан ўғилиши ўтказди.

Инсон манбаатлари, қонун устуворлиги таъминлайдиган бу соҳани таомиллаштириш давлатимизнинг доимий эътиборида.

Сунгти саккиз йилда судларга доир 70 га яқин қонун, фармон ва қарор қабул қилинди. Уларнинг моддий-техник базаси яхшиланди.

Булар ахоли ва тадбиркорларнинг масалаларини ҳал этиб, адомларни қарор топтиришга хизмат қилияти. Ўтган йили судларда 3 миллиондан ортик масала кўриб чилиди. Бу — ахолининг хукуқий онги ошиб бораётганидан далолат.

Хозигри кунда судга ариза бериш, суд ишининг ҳолатини кузатиш, суд хужжатлашадан электрон нусха олиш каби 14 та хизмат рақамлашган. Олий суднинг [my.sud.uz](#) порталида хизматлар ва ундан фойдаланувчилар сони кўпайиб бормоқда. Шу пайтагача 17 миллионга яқин суд иши ахборот тизимлари орқали юритилган, 15,5 миллионга иш судьяларга инсон омилисиз тасмиланган.

2024 йил 1 ноябрдан бошлаб судларнинг ички хужжатлар айланмаси тўлиқ электрон

шаклга ўтказилди. Натижада киска даврда давлат бюджетидан 638 миллион сўмлик хажаглар иқтисод қилинди.

Энди бунни изчил давонеттириши, судлар

фаолиятини самарадорликни ошириш керак.

Хусусан, суд мухоммасининг таҳминий на-

тиқаси ва кетадиган характеристларни оддин-

дан анниқлаб бериш, хукуқий ёрдам бўйича

виртуал маслаҳатини яратиш, тайинланган

жарималарни онлайн кузатиш ва электрон

шаклда тўлаш каби имкониятлар одамларга

ката қўйлаб яратади. Бугун ривожланадиган

сунгти интеллектдан фойдаланиб, бу каби

кўплаб янгиликларни жорий этиш мумкин.

Шу боис, ижилишида суд фоалиятини ра-

қамлаштириш даражасини ошириши қаро-

тилган чора-тадбирлар мухоммаси қилинди.

Тақдимотга кўра, суд ишларни юритиши

да қозғаладиган бутунлан воз киши мак-

садида “Рақамли суд” концепцияси амалга

oshiрилади. Бунинг учун Олий суд хузурида

Ахборот технологиялари маркази ташкил

га ўтказиш таклифи билдирилди.

ЎЗА

Конституцияга кўра, Олий судга қонунчилик ташаббуси ваколати берилган. Шунга асосан, тадбиркорлик, инвестиция, инфраструктура, ер, солик, кредит, меҳнат муносабатлари каби ёнг кўпла қўйилади. Ишларни кўриб чиқиши тезкордиган.

Соҳага оид қонунларни халқаро стандартларга мослаштириш, судни янада ҳалқчил қилиш, тизими молизлаштириш бўйича қонунлар зарурати қайд этилди.

Иккисидан юз тизимини ислоҳ қилиш, бу

борада ягона суд амалиётини ўйла қўйиш

масаласига тўхталиб ўтилди.

Суд биноларда одамлар учун зарур ша-

ронт яратиш бўйича мутасадидларга топши-

рилар берилди.

Судъялар малақасини, жумладан, ахборот

технологиялари бўйича билимни ошириши,

ёш кадрларни шу жиҳозлардан етук этиб тай-

ёрлаш зарурлиги таъкидланди.

ЎЗА

Ўзбекистон Республикаси
Президенти

Ш. МИРЗИЁЕВ

Тошкент шаҳри,

2025 йил 27 февраль

ИККИ ТОМОНЛАМА МУНОСАБАТЛАР РИВОЖИГА

ЯНГИ СУРЪАТ БАҒИШЛАГАН ТАШРИФ

Халқаро эксперт доиралари вакиллари
Покистон Бош вазирининг шу йил
25-26 февраль кунлари ўзбекистонга
расмий ташрифи ҳақида

Ўзбекистон Президенти Шавкат Мирзиёев ва Покистон Бош вазири А.Н.Арипов

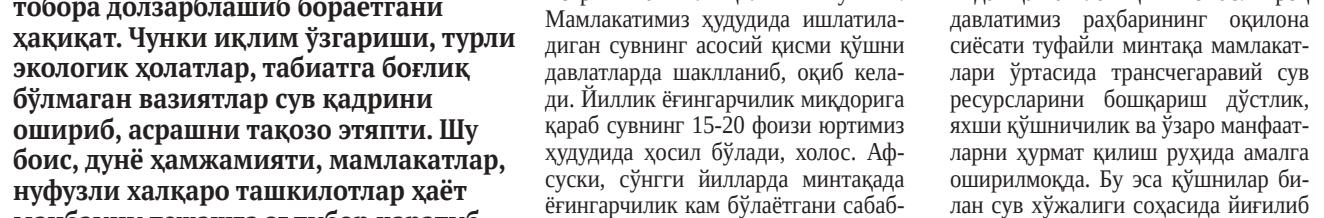
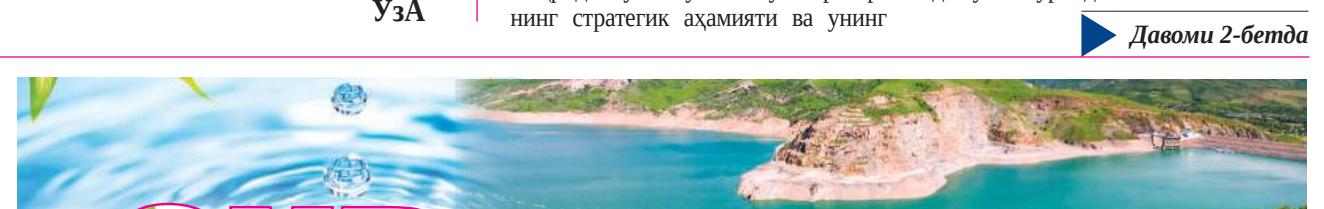
ва Ўзбекистон Республикаси Президентининг

маслаҳатчиси Р.К.Давлетов зиммасига юклансин.

самарали натижалари халқаро ижти-
моий-сиёсий, ишбаларни ва эксперт

ҳамжамиятларининг дикъат маркази-
да бўлиб турибди.

Давоми 2-бетда





www.yuz.uz



yuz.uznews



yuz_official



yuz.uz_news



yuz.uz



QR-КОД ОРҚАЛИ ВИДЕОГА ЎТИНГ!



Тадбиркорлик

ЯРОҚСИЗ ШИНАЛАР

САНЬАТ АСАРЛАРИГА АЙЛАНИБ, ОЙГА
10-15 МИЛЛИОН ДАРОМАД КЕЛТИРМОКДА

УШБУ МАҶОЛАНИ ҚОРАҚАЛПОҚ ТИЛИДА ҲАМ
ҮҚИШ УЧУН QR-КОДНИ СКАНЕР ҚИЛИНГ!

Шу пайтгача оддий баклажакдан ажойиб гуллар, гултувак, қаламон каби буюмлар ясаётганинг эшитганимиз, кўрганимиз. Лекин осонинга бужмайиб тақдиган бундай идишлардан маҳбатли тарихий обидаларимиз макети ясаладиганига нима дейсиз? Ким учун бўз ҳам янгилик эмасдир балки. Бироқ биз Самарқанднинг Нарпайдиги 1-мактабгача таълим ташкилотида кўрганимиз ажойиб кўл меҳнати намуналари муаллифи ким экани билан қизиқидик. Борчча мудирасин Мансара оға Ниёсову бу мактепларни нафқадаги тарбиячилардан бирни тайёрлаб берегатганини айтди. Кўз билан кўргансан, "кўйил-й", дейшигиниз аниқ. Нима бўзганда ҳам бир марталик баклажакларни чинкинда ташлаш, табият зарар келтиргандан кўра мана шундай буюмларга айлантириб, фойдаланган дахши-да! Қаловини топсанда ҳам ёнадди, деганларидек, бунинг учун маҳорат керак.

Устоз журналист Аҳмаджон Мелибоев Ўзбекистон Қаҳрамони, халқ шоюни Эркин Воҳидовни хотирлаб, кайсирид вилоят раҳбарларидан бирни билан бўзган воҳеани айтиб берганди. Вилоят раҳбари шоюримиз "Кўйиб берсангиз, бу кўлигу халқимиз нишаларни ўйлаб топмайди-я!" дейди ҳайрат билан. Ҳозиржавоб шоюримиз лутф қиласи: "Бир қўйиб бермайсизми?".

Шунинг сингари нарпайлек мудира оға ҳам Ильнина каби тарбиячиларга бор маҳоратини ишга солиш учун имкон ажратиб берган. Ажабмаски, бундай эркин ижодкорлик мухитиди яна кўплаб ажабтовор буюмлар яралса. Яралганида ҳам уларни шундай тарбија қилишимиз керак бўладими, ҳеч ким елем идишларни ду-келган ерга улоқтириб ёки чинкинда ташлаш юбормасин. Шу ҳақда ўйлаб туриб, қанинди, барча маҳаллаларда креатив фикрлаб, ҳам экологигия, ҳам рўзгорга манфаат келтирилган маҳсулотлар юбориш кийин бўлгани учун креативрок, хомаше — чинкинда шинадан ясашга қарор қиласи. Бу

Масалан, Зангиота туманининг Туркис-ton маҳалласида истикомат килаётган Назар Интимиковга ўҳшаган изланувчан инсонлар кўпайи, атроф-муҳитни ҳам яхшигина мангафтади. Зоро, қаҳрамонимиз отаси ва ака-укалар билан бирга машиналардан чинкин яроқсиз шиналардан кўз күнвандиган буюмлар ясаётганинига 10 йillardan oshadi.

Мактабда мусиқа фанидан дарс берган ёш тадбиркор аввалига болалар боччалирига гапсидан турлар кўринишдаги ҳайвонлар, лайлаклар тайёлган. Лекин бундай маҳсулотларни олис ҳудудларга юбориш кийин бўлгани учун креативрок, хомаше — чинкинда шинадан ясашга қарор қиласи. Бу

шундай жамоати орасида голиб бўлди. Ўша голиблик ҳаъжони ҳалигача ёнимизда. Шу ўйнлар сабаб бўлими, мenda ҳам жиҳатлик деган тушунчага ҳурмат ўйонди. Даравоқе, ҳамжиҳатликда гап кўп. Айниқса, бирор мақсадга эришишда унинг аҳамияти ниҳоятда юкори. Халқимиз беъзис "Ёлғиз отингнинг чангич чимас, чангича ҳам доғни хоҳимлигидан" дейдай.

Айни кунлардаги Экология, атроф-муҳитни муҳофаза килиш ва икким ӯзгариши вазирлиги ҳамкор ташкилотлар иссиқоналарда экологик назорат тадбирларни ўтказадиган бекис змас. Текширишлар натижасида айрим тадбиркорлар атмосфера ҳавосини ифлослантирувчи воситалар, хусусан, шиналардан фойдаланётганини аниқлантири. Уларга тегиши тартибда жарима қўлланилётганини ҳам бошқаларнинг хулоса чиқарни маънисида мақсадга мувоффик. Назар Интимиков

тengdoшо жамоа орасида голиб бўлди. Ўша голиблик ҳаъжони ҳалигача ёнимизда.

Шу ўйнлар сабаб бўлими, мenda ҳам жиҳатлик деган тушунчага ҳурмат ўйонди. Даравоқе, ҳамжиҳатликда гап кўп. Айниқса, бирор мақсадга эришишда унинг аҳамияти ниҳоятда юкори. Халқимиз беъзис "Ёлғиз отингнинг чангич чимас, чангича ҳам доғни хоҳимлигидан" дейдай.

Интеллектуал ўйнлар яна нимаси билан аҳамияти? Этибор берсангиз, тортичоқ табиатли юртодоларимиз кўп. Бу ген орқали ўтдамини ёки тарбия сабаби, алоҳида масала. Бироқ тортичоқлик хайтизмада кўп кўйинчиликларни пайдо қилиши мумкин. Ана шу асосий муаммо. Аксариятимиз жамоатлиги орасидаги бахс-мунозараларда фикр бидиришга, фикримиз бўлса-да, уни ифодалагча қўйиладиган. Худи ҳозир хато гапириб кўйимиз-у, ҳамма устисимдан куладигандек. Аслида, ўнда эмас. Баҳс-мунозара маданиятида хато гапириб кўйиш мумкин эмас деган қоғида йўк. Буни билсак-да, аксариятимиздаги кўркув йиллар давомиди ўйнадиганда. Интеллектуал ўйнлар эса бизга мана шу "одат"имиздан кутубшила ёрдам бериши мумкин.

Интернетдаги маҳмутларга кўра, дунёнинг нуғузли нотиклар мактаблари ўз машгулоларида айнан интеллектуал, жамоавий ўйнларга алоҳида ётибор қаратади.

Шунингдек, интеллектуал ўйнлар тафаккуримизда стратегик фикрларни ва таҳлил қобилиятини яхши ривожлантиради. Тезлашиб бораётган замонда вақт тушунчasi тобора нисбайлашиб кетяпти. Яъни бир хил ижтимоий шароитда яшаган ҳолда, кимларнингдир вақти бемалор, кимлардадир эса у ниҳоятда таҳсис. Бу ўз-ўзидан уни таксимот қилиши ўтижёнкия яратади. Шу ишни қилсан, бир йillardan кейин нима бўллади, 10 йillardan кейин-чи?.. Бугун шу каби саволлар ҳар биримиздан бўлшини керак. Ўнга жавоб топиш эса кишидан стратегик фикрларни қобилиятини талаб этади. Интеллектуал ўйнлар ўшбу жиҳати билан ҳам аҳамияти.

Ижтимоий алоқалар инсон ҳаётидаги ниҳоятда мумхим. Биз атроф-муҳитни яхшироқ англашимиш учун оиласа аъзоларимиздан ташкиари кўплаб ташкиларимиз бўлиши керак. Лекин таниши-билиши қандай тоши мумкин? Камига бигиз акли, ишбайлармон ташкилар керак бўлса! Шубҳасиз, биз бундай ташкиларни тунги клублардан ёки бозорлардан изламаймиз. Айнан интеллектуал ўйнлар атрофимизга ўндан беради. Шу жиҳати билан ҳам улар тарбиявий аҳамияти касб этади.

Сингари тадбиркорларни эса кўллаб-куватлаш керак. Унинг фаoliyati ҳақида ижтимоий тармоқларга жойланган биргина лавза остига юртодоларимиз ёзиб қолдирган фикрларга ёзбет беринг:

"Чинкиндин пулга чакъиб, пулни пулга уриб, рўзгорни обод, одамларни юш киляётган ишбайлармонлар кўпайсан", "Омадшу ўйигитимизга, отасига раҳмат, давлатга бокиманда бўлиб қолган, етти мусиҳа соғ инсонларга ибратли видео бўлиди", "Ишлайман деган ўйигит-қизларимизга мамлакатимизда кенин имкониятлар тараглигига яна бир мисол бу, омадигиниз берсин, ужакон", "Оғарин. Ўз кўзим билан кўргаманимда ишонсадим. Жуда ажойиб".

Бу каби изоҳларни узок давом этириш мумкин. Нима дейсиз? Асосий хомашеби бурама мис, бўйек, эски баклажак ва шиналар бўлган яратувчанинка хайрихоҳик, маънавий кўлла-б-куватлаш кераки?

Қолверас, кимлардир ўндан руҳланиб, шундай ишга кўл урмоки бўлаётгандир. Тадбиркорга оғизга ер ажрати берилса, яка тартибдаги тадбиркор сифатидаги рўйхатдан ўтиб ёки МЧЖ ташкил қилиб, чогроқнина устахона куриб олади, иш ўнни ҳам яратади.

Давлатимиз раҳбари ўшар билан навбатдаги мулокотида тадбиркорлик килимадан, одамларни иш билан ташминлайман деган ўйларча барча шароитларда яратилишини ўйнилди. Айниқса, "Алопакбан"нинг ўшлар банкига айланшиши айни мудда бўлди. Зоро, банди Назар Интимиков каби ўзин ўзи банди кынган ўшлар лихийларидан сотиб олади. Этиборлиси, дэврияларда яхши қўйиб ётбўлардан бўшаган идишлар ҳам ўйинчоқ машина, мотоциклларни ёртиши чирокларни тайёрлашга сипатлашиди. Чинкин ўрнида хисобланасида, резина шиналар чинкиндишнагарларга ташланмайди. Зоро, бундан экологигия катта зарар етади.

Шу ўйнлар айтиши ўзи, интернет мальумотлари кўра, Европанинг аксарият мамлакатларни муддати тутаган шиналарни чинкиндиш ташлаши тақлиялар. Европа Иттифоқи уларни қайта ишлашга ўйнларни ташлахнайдиган дўёнгандар сотиб олади. Этиборлиси, дэврияларда яхши қўйиб ётбўлардан бўшаган идишлар ҳам ўйинчоқ машина, мотоциклларни ёртиши чирокларни тайёрлашга сипатлашиди. Чинкин ўрнида хисобланасида, резина шиналар чинкиндишнагарларга ташланмайди. Зоро, бундан экологигия катта зарар етади.

Шу ўйнлар айтиши ўзи, интернет мальумотлари кўра, Европанинг аксарият мамлакатларни муддати тутаган шиналарни чинкиндиш ташлаши тақлиялар. Европа Иттифоқи уларни қайта ишлашга ўйнларни ташлахнайдиган дўёнгандар сотиб олади. Этиборлиси, дэврияларда яхши қўйиб ётбўлардан бўшаган идишлар ҳам ўйинчоқ машина, мотоциклларни ёртиши чирокларни тайёрлашга сипатлашиди. Чинкин ўрнида хисобланасида, резина шиналар чинкиндишнагарларга ташланмайди. Зоро, бундан экологигия катта зарар етади.

Шу ўйнлар айтиши ўзи, интернет мальумотлари кўра, Европанинг аксарият мамлакатларни муддати тутаган шиналарни чинкиндиш ташлаши тақлиялар. Европа Иттифоқи уларни қайта ишлашга ўйнларни ташлахнайдиган дўёнгандар сотиб олади. Этиборлиси, дэврияларда яхши қўйиб ётбўлардан бўшаган идишлар ҳам ўйинчоқ машина, мотоциклларни ёртиши чирокларни тайёрлашга сипатлашиди. Чинкин ўрнида хисобланасида, резина шиналар чинкиндишнагарларга ташланмайди. Зоро, бундан экологигия катта зарар етади.

Шу ўйнлар айтиши ўзи, интернет мальумотлари кўра, Европанинг аксарият мамлакатларни муддати тутаган шиналарни чинкиндиш ташлаши тақлиялар. Европа Иттифоқи уларни қайта ишлашга ўйнларни ташлахнайдиган дўёнгандар сотиб олади. Этиборлиси, дэврияларда яхши қўйиб ётбўлардан бўшаган идишлар ҳам ўйинчоқ машина, мотоциклларни ёртиши чирокларни тайёрлашга сипатлашиди. Чинкин ўрнида хисобланасида, резина шиналар чинкиндишнагарларга ташланмайди. Зоро, бундан экологигия катта зарар етади.

Шу ўйнлар айтиши ўзи, интернет мальумотлари кўра, Европанинг аксарият мамлакатларни муддати тутаган шиналарни чинкиндиш ташлаши тақлиялар. Европа Иттифоқи уларни қайта ишлашга ўйнларни ташлахнайдиган дўёнгандар сотиб олади. Этиборлиси, дэврияларда яхши қўйиб ётбўлардан бўшаган идишлар ҳам ўйинчоқ машина, мотоциклларни ёртиши чирокларни тайёрлашга сипатлашиди. Чинкин ўрнида хисобланасида, резина шиналар чинкиндишнагарларга ташланмайди. Зоро, бундан экологигия катта зарар етади.

Шу ўйнлар айтиши ўзи, интернет мальумотлари кўра, Европанинг аксарият мамлакатларни муддати тутаган шиналарни чинкиндиш ташлаши тақлиялар. Европа Иттифоқи уларни қайта ишлашга ўйнларни ташлахнайдиган дўёнгандар сотиб олади. Этиборлиси, дэврияларда яхши қўйиб ётбўлардан бўшаган идишлар ҳам ўйинчоқ машина, мотоциклларни ёртиши чирокларни тайёрлашга сипатлашиди. Чинкин ўрнида хисобланасида, резина шиналар чинкиндишнагарларга ташланмайди. Зоро, бундан экологигия катта зарар етади.

Шу ўйнлар айтиши ўзи, интернет мальумотлари кўра, Европанинг аксарият мамлакатларни муддати тутаган шиналарни чинкиндиш ташлаши тақлиялар. Европа Иттифоқи уларни қайта ишлашга ўйнларни ташлахнайдиган дўёнгандар сотиб олади. Этиборлиси, дэврияларда яхши қўйиб ётбўлардан бўшаган идишлар ҳам ўйинчоқ машина, мотоциклларни ёртиши чирокларни тайёрлашга сипатлашиди. Чинкин ўрнида хисобланасида, резина шиналар чинкиндишнагарларга ташланмайди. Зоро, бундан экологигия катта зарар етади.

Шу ўйнлар айтиши ўзи, интернет мальумотлари кўра, Европанинг аксарият мамлакатларни муддати тутаган шиналарни чинкиндиш ташлаши тақлиялар. Европа Иттифоқи уларни қайта ишлашга ўйнларни ташлахнайдиган дўёнгандар сотиб олади. Этиборлиси, дэврияларда яхши қўйиб ётбўлардан бўшаган идишлар ҳам ўйинчоқ машина, мотоциклларни ёртиши